

Prima instanță: Judecătoria Centru, mun. Chișinău (judecător N. Mazur)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (judecători L. Bulgac, L. Popova și G. Dașchevici)

Dosar nr. 2rac-321/17

D E C I Z I E

29 noiembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

în următoarea componență:

Președintele ședinței, judecător
Judecători

Maria Ghervas
Nicolae Craiu
Ion Druță
Mariana Pitic
Luiza Gafton

examinând recursurile declarate de „Pulsar-Info. Tehnologii Electronice“ SRL în procedura simplificată a falimentului și de BC „FinComBank“ SA,

în cauza civilă în procedura contencioasă la cererea de chemare în judecată înaintată de „Pulsar-Info. Tehnologii Electronice“ SRL în procedura simplificată a falimentului împotriva BC „FinComBank“ SA, intervenient accesoriu Serviciul Fiscal de Stat, cu privire la încasarea datoriei și dobânzii de întârziere, precum și compensarea cheltuielilor de judecată; și la cererea reconvențională depusă de BC „FinComBank“ SA împotriva „Pulsar-Info. Tehnologii Electronice“ SRL în procedura simplificată a falimentului, intervenient accesoriu Serviciul Fiscal de Stat, cu privire la anularea facturii fiscale, obligarea emiterii facturii fiscale și recunoașterea dreptului de trecere în cont a TVA,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 20 aprilie 2017, prin care s-au respins apelurile declarate de „Pulsar-Info. Tehnologii Electronice“ SRL în procedura simplificată a falimentului și de BC „FinComBank“ SA, și s-a menținut hotărârea Judecătoria Centru, mun. Chișinău, din 18 octombrie 2016,

C O N S T A T Ă :

La 27 ianuarie 2015 „Pulsar-Info. Tehnologii Electronice“ SRL (în prezent, „Pulsar-Info. Tehnologii Electronice“ SRL în procedura simplificată a falimentului) a înaintat o cerere de chemare în judecată împotriva BC „FinComBank“ SA (vol. I, f.d. 3-6), solicitând: (1) încasarea în beneficiul său, din contul BC „FinComBank“ SA, a datoriei în sumă de 501 238, 94 lei și a dobânzii

de întârziere în sumă de 166 074, 96 lei; și (2) compensarea, din contul BC „FinComBank“ SA, a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, a susținut că, în calitate de debitor, a încheiat cu BC „FinComBank“ SA, în calitate de creditor, următoarele contracte de credit bancar: (1) nr. C-054 din 17 august 2006, în baza căruia a primit un credit bancar în sumă de 1 300 000 lei; (2) nr. C-005 din 15 ianuarie 2007, în baza căruia a primit un credit bancar în sumă de 300 000 lei; și (3) nr. C-006 din 25 ianuarie 2008, în baza căruia a primit un credit bancar în sumă de 400 000 lei.

A invocat că în scopul garantării obligațiilor contractuale asumate, a încheiat, în calitate de debitor ipotecar, cu BC „FinComBank“ SA, în calitate de creditor ipotecar, următoarele contracte de ipotecă: (1) nr. 2620 din 23 august 2006, prin care a ipotecat un bun imobil cu destinație comercială, cu suprafața de 92, 2 m², amplasat în XXXXX, nr. cadastral YYYYYY; și (2) nr. 2795 din 04 septembrie 2006, prin care a ipotecat un bun imobil cu destinație comercială, cu suprafața de 172, 8 m², amplasat în ZZZZZ, nr. cadastral WWWW.

A indicat că din cauza situației economico-financiare dificile, nu a reușit să restituie sumele primite, iar prin hotărârea Judecătorei Economice de Circumscripție nr. 2e-1329/10 din 25 februarie 2010, s-a dispus transmiterea bunurilor ipotocate în proprietatea BC „FinComBank“ SA.

A afirmat că la 30 iunie 2010 a încheiat cu BC „FinComBank“ SA o tranzacție de executare benevolă a hotărârii Judecătorei Economice de Circumscripție nr. 2e-1329/10 din 25 februarie 2010, prin care, în scopul stingerii datoriei, i s-a acordat dreptul de a vinde bunurile ipotocate, cu transferarea mijloacelor bănești obținute către BC „FinComBank“ SA.

A precizat că din cauza situației nefaste pe piața imobiliară, dar și datorită faptului că BC „FinComBank“ SA a încălcat dispozițiile tranzacției din 30 iunie 2010, vânzarea bunurilor ipotocate nu s-a produs în condițiile convenite.

A relatat că la 04 noiembrie 2010, la cererea BC „FinComBank“ SA, a fost declanșată procedura de executare silită a hotărârii Judecătorei Economice de Circumscripție nr. 2e-1329/10 din 25 februarie 2010, iar valoarea de piață a bunurilor ipotocate a fost estimată la suma de 3 480 826 lei, fără TVA.

A notat că după publicarea a două anunțuri privind vânzarea bunurilor ipotocate, nu au fost identificați cumpărători, iar datoria sa față de BC „FinComBank“ SA constituia la acea dată suma de 2 508 099, 94 lei, din care motiv executorul judecătoresc a decis predarea bunurilor în proprietatea BC „FinComBank“ SA, întocmind la 30 ianuarie 2012 procesul-verbal corespunzător, în care valoarea bunurilor transmise a fost determinată ca fiind în sumă de 2 506 194, 72 lei, fără TVA.

A declarat că la 30 ianuarie 2012 a emis factura fiscală seria SU nr. 3502060, în care a indicat prețul bunurilor ipotocate în sumă de 2 506 194, 72 lei și TVA în sumă de 501 238, 94 lei, dar BC „FinComBank“ SA a refuzat primirea și semnarea acestei facturi fiscale, manifestându-și dezacordul față de neinclusiunea TVA în sumă de 2 506 194, 72 lei.

A arătat că la 21 martie 2012 a expediat factura fiscală seria SU nr. 3502060

prin scrisoare recomandată în adresa BC „FinComBank“ SA, care a recepționat-o la 23 martie 2012.

A menționat că BC „FinComBank“ SA a contestat emiterea facturii fiscale în varianta enunțată, iar prin actul de control al Inspectoratului Fiscal de Stat pe raionul Ungheni f/n din 06 iunie 2012, s-a stabilit că „Pulsar-Info. Tehnologii Electronice“ SRL nu a admis încălcări ale legislației fiscale la calcularea și declararea TVA.

Consideră că BC „FinComBank“ SA era obligată să-i restituie suma ce constituie diferența dintre valoarea bunurilor imobile transmise și valoarea creanței BC „FinComBank“ SA, din care motiv la 21 iunie 2012 a expediat în adresa BC „FinComBank“ SA o somație de transferare a sumei de 501 238, 94 lei, care a fost recepționată la 26 iunie 2012, dar cerința respectivă nu a fost îndeplinită.

Prin încheierea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, din 26 octombrie 2015 (vol. I, f.d. 102-103), la cererea reprezentantului BC „FinComBank“ SA, s-a atras în proces Inspectoratul Fiscal Principal de Stat (în prezent, Serviciul Fiscal de Stat) în calitate de intervenient accesoriu.

La 11 decembrie 2015 BC „FinComBank“ SA a înaintat o cerere reconvențională împotriva „Pulsar-Info. Tehnologii Electronice“ SRL (vol. I, f.d. 108-112), solicitând: (1) anularea facturii fiscale seria SU nr. 3502060 din 30 ianuarie 2012, emise de „Pulsar-Info. Tehnologii Electronice“ SRL; (2) obligarea „Pulsar-Info. Tehnologii Electronice“ SRL de a emite o factură fiscală ce ar indica suma de 2 506 194, 72 lei, inclusiv TVA în mărime de 417 699, 12 lei; (3) recunoașterea dreptului său de a trece în cont TVA în mărime de 417 699, 12 lei, ca rezultat al transmiterii în proprietatea sa a bunurilor imobile cu nr. cadastrale YYYYYY și WWWW la prețul de 2 506 194, 72 lei; și (4) compensarea, din contul „Pulsar-Info. Tehnologii Electronice“ SRL, a cheltuielilor de judecată. De asemenea, a solicitat repunerea în termen a cererii reconvenționale.

În motivarea cererii reconvenționale, a susținut că în procesul-verbal privind transmiterea în proprietate a bunului nevândut la licitație din 30 ianuarie 2012 este indicat prețul de 2 506 194, 72 lei al bunurilor imobile cu nr. cadastrale YYYYYY și WWWW, iar prin emiterea facturii fiscale seria SU nr. 3502060 din 30 ianuarie 2012, „Pulsar-Info. Tehnologii Electronice“ SRL neîntemeiat a majorat prețul tranzacției de la 2 506 194, 72 lei până la 3 007 433, 66 lei.

A invocat că drept consecință, a suportat pierderi de 418 333, 33 lei, or nu a trecut în cont suma TVA aferentă tranzacției din 30 ianuarie 2012 și efectiv a direcționat doar suma de 2 087 861, 39 lei spre stingerea datoriilor acumulate de „Pulsar-Info. Tehnologii Electronice“ SRL.

A făcut referire la art. 1 Legea nr. 989 din 18 aprilie 2002 cu privire la activitatea de evaluare, conform căruia, valoarea de piață reprezintă suma estimată pentru care un obiect al evaluării poate fi schimbat, la data evaluării, între un cumpărător hotărât să cumpere și un vânzător hotărât să vândă, după un marketing adecvat, într-o tranzacție liberă, în care fiecare parte va acționa competent, cu prudența necesară și neconstrâns, menționând că a decis să „cumpere“ bunurile imobile nominalizate anume la prețul de 2 506 194, 72 lei, și nu la prețul de

3 007 433, 66 lei.

A indicat că prin scrisoarea executorului judecătoresc Barnaciuc Gheorghe nr. 949 din 21 iunie 2012, acesta a confirmat că anume suma de 2 506 194, 72 lei constituie prețul contra căruia, bunurile imobile au fost transmise în proprietatea BC „FinComBank“ SA.

A evidențiat că prin scrisoarea Camerei de Comerț și Industrie nr. 183 din 29 iunie 2012 și prin scrisoarea „Gofma-Consulting“ SRL nr. 29 din aceeași dată, s-a confirmat că valoarea de piață a bunurilor imobile, reflectată în rapoartele de evaluare, include TVA.

A explicat că potrivit art. 93 alin. (1) Cod fiscal, TVA este un impozit de stat care reprezintă o formă de colectare la buget a unei părți a valorii mărfurilor livrate sau serviciilor prestate, iar în speță, valoarea mărfurilor livrate de „Pulsar-Info. Tehnologii Electronice“ SRL este de 2 506 194, 72 lei.

Cu referire la solicitarea de repunere în termen a cererii reconvenționale, a susținut că a atacat în ordinea contenciosului administrativ acțiunile organului fiscal, solicitând recunoașterea dreptului de a trece în cont TVA în sumă de 417 699, 12 lei, dar instanțele de judecată au conchis că organul fiscal nu are atribuții de a obliga un agent economic la emiterea altei facturi fiscale decât cea prezentată organului fiscal, litigiul fiind soluționat în mod irevocabil prin decizia Curții Supreme de Justiție nr. 3ra-1276/15 din 04 noiembrie 2015, din care motiv se impune necesitatea înlăturării încălcărilor admise de „Pulsar-Info. Tehnologii Electronice“ SRL prin prezenta acțiune reconvențională.

Prin încheierea protocolară a primei instanțe din 31 martie 2016 (vol. I, f.d. 218-219), s-a primit spre examinare cererea reconvențională.

Prin hotărârea primei instanțe din 18 octombrie 2016 (vol. I, f.d. 246; vol. II, f.d. 3-12), s-a respins ca neîntemeiată acțiunea inițială și ca tardivă acțiunea reconvențională, fiind respinsă și cererea BC „FinComBank“ SA de repunere în termenul de înaintare a acțiunii reconvenționale.

La 31 octombrie 2016 „Pulsar-Info. Tehnologii Electronice“ SRL în procedura simplificată a falimentului a depus o cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii primei instanțe (vol. II, f.d. 1), solicitând casarea parțială a acesteia, și anume în partea ce ține de respingerea acțiunii inițiale, cu emiterea unei noi hotărâri în această parte, prin care acțiunea inițială să fie admisă integral, iar la 20 decembrie a depus cererea de apel motivată (vol. II, f.d. 22-24).

La 04 noiembrie 2016 BC „FinComBank“ SA a depus o cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii primei instanțe (vol. II, f.d. 2), solicitând casarea parțială a acesteia, și anume în partea ce ține de respingerea acțiunii reconvenționale, cu emiterea unei noi hotărâri în această parte, prin care acțiunea reconvențională să fie admisă integral, iar la 16 februarie 2017 a depus cererea de apel motivată (vol. II, f.d. 25-27).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 20 aprilie 2017 (vol. II, f.d. 42; 43-48), s-au respins apelurile declarate de „Pulsar-Info. Tehnologii Electronice“ SRL în procedura simplificată a falimentului și de BC „FinComBank“ SA, și s-a menținut hotărârea primei instanțe.

La 04 iulie 2017 „Pulsar-Info. Tehnologii Electronice“ SRL în procedura simplificată a falimentului a expediat în adresa Curții Supreme de Justiție o cerere de recurs împotriva deciziei instanței de apel (vol. II, f.d. 51-53), solicitând casarea parțială a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri în această parte, prin care acțiunea inițială să fie admisă integral; sau trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

În motivarea recursului, a susținut că legalitatea emiterii facturii fiscale seria SU nr. 3502060 din 30 ianuarie 2012, emise de „Pulsar-Info. Tehnologii Electronice“ SRL, a fost confirmată prin actul de control al Inspectoratului Fiscal de Stat pe raionul Ungheni f/n din 06 iunie 2012, cât și prin decizia Curții Supreme de Justiție nr. 3ra-1276/15 din 04 noiembrie 2015, din care motiv obligațiile stabilite prin respectiva factură urmează a fi executate.

A invocat că instanțele ierarhic inferioare nu aveau dreptul să respingă pretenții ce se exclud reciproc, astfel încât respingerea acțiunii reconvenționale urma să ducă la admiterea acțiunii inițiale.

A explicat că factura fiscală seria SU nr. 3502060 din 30 ianuarie 2012 nu a fost anulată, urmând să producă efectele juridice de rigoare și fiind astfel îndreptățită să obțină de la BC „FinComBank“ SA suma ce constituie diferența dintre valoarea bunurilor imobile transmise și valoarea creanței BC „FinComBank“ SA.

La 11 august 2017 Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa BC „FinComBank“ SA și a Serviciului Fiscal de Stat câte o copie a cererii de recurs, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii copiei respective.

La 25 septembrie 2017 BC „FinComBank“ SA a depus o referință (vol. II, f.d. 60-62), solicitând considerarea recursului declarat de „Pulsar-Info. Tehnologii Electronice“ SRL în procedura simplificată a falimentului ca fiind inadmisibil.

Serviciul Fiscal de Stat nu a prezentat în termenul stabilit referința la recursul declarat de „Pulsar-Info. Tehnologii Electronice“ SRL în procedura simplificată a falimentului, recursul urmând a fi examinat în lipsa acesteia.

La 19 iulie 2017 BC „FinComBank“ SA a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 20 aprilie 2017 (vol. II, f.d. 73-75), solicitând casarea parțială a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, și pronunțarea unei noi hotărâri în această parte, prin care acțiunea reconvențională să fie admisă integral.

În motivarea recursului, a susținut că instanța de apel a încălcat norme de drept prin aceea că a emis o decizie care, în raport cu argumentele BC „FinComBank“ SA referitoare la imprescriptibilitatea cerinței de anulare a facturii fiscale, nu este motivată și se limitează la simpla constatare a netemeinicii apelului, fiind astfel încălcate garanțiile dreptului la un proces echitabil, prevăzute de art. 6 din CEDO.

În egală măsură, a invocat că este nemotivată constatarea instanței de apel privind temeinicia respingerii acțiunii reconvenționale de către prima instanță din rațiuni de tardivitate.

A indicat că instanța de apel, în contradicție cu prevederile art. 373 alin. (4) Cod de procedură civilă, nu a verificat legalitatea hotărârii primei instanțe în întregul ei, preluând în mod automat, în lipsa unei motivări adecvate, constatarea primei instanței privind aplicabilitatea termenului general de prescripție de trei ani, deși art. 266 alin. (1) Cod fiscal prevede că cererea de restituire a sumelor care, conform legislației fiscale, urmează a fi restituite, poate fi depusă de contribuabil în termen de șase ani din data efectuării și/sau apariției lor.

A afirmat că instanța de apel a omis să precizeze că prin decizia Curții Supreme de Justiție nr. 3ra-1276/15 din 04 noiembrie 2015, acțiunea declanșată de BC „FinComBank“ SA privind legalitatea acțiunilor organului fiscal a fost soluționată în mod irevocabil în defavoarea sa din motiv că instanța de judecată nu poate în principiu discuta conținutul unui răspuns la o cerere adresată unei autorități publice, și nu din motiv că BC „FinComBank“ SA nu ar avea dreptul la trecerea în cont a TVA.

A relatat că este stupefiantă și constatarea instanței de apel privind încasarea în cadrul procesului de insolvență a TVA din contul Pulsar-Info. Tehnologii Electronice“ SRL în procedura simplificată a falimentului, în condițiile în care a probat că anume BC „FinComBank“ SA a achitat TVA.

La 11 octombrie 2017 Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa „Pulsar-Info. Tehnologii Electronice“ SRL în procedura simplificată a falimentului și a Serviciului Fiscal de Stat câte o copie a cererii de recurs, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii copiei respective.

La 25 octombrie 2017 Serviciul Fiscal de Stat a depus o referință (vol. II, f.d. 89-90), solicitând considerarea recursului declarat de BC „FinComBank“ SA ca fiind inadmisibil.

„Pulsar-Info. Tehnologii Electronice“ SRL în procedura simplificată a falimentului nu a prezentat în termenul stabilit referința la recursul declarat de BC „FinComBank“ SA, recursul urmând a fi examinat în lipsa acesteia.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 22 noiembrie 2017 (vol. II, f.d. 113), s-au considerat admisibile recursurile declarate de „Pulsar-Info. Tehnologii Electronice“ SRL în procedura simplificată a falimentului și de BC „FinComBank“ SA și s-au fixat spre examinare la data de 29 noiembrie 2017.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, Recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces. Completul din 5 judecători decide asupra oportunității invitării tuturor participanților sau a reprezentanților acestora pentru a se pronunța cu privire la problemele de legalitate invocate în cererea de recurs.

În speță, Colegiul a considerat că examinarea recursurilor este posibilă fără înștiințarea participanților la proces.

Examinând recursurile declarate de „Pulsar-Info. Tehnologii Electronice“ SRL în procedura simplificată a falimentului și de BC „FinComBank“ SA împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 20 aprilie 2017, studiind materialele dosarului și raportând cele constatate la prevederile legale care guvernează speța, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de

Justiție consideră necesar să respingă recursurile și să mențină decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe din următoarele considerente.

Conform art. 445 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, Instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

Cu referire la încadrarea „Pulsar-Info. Tehnologii Electronice“ SRL în procedura simplificată a falimentului și a BC „FinComBank“ SA în termenele corespunzătoare de declarare a recursurilor, Colegiul consideră necesar să releve următoarele.

Potrivit art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Fișa de însoțire a deciziei integrale a instanței de apel (vol. II, f.d. 49) include mențiunea că acest act judecătoresc a fost expediat prin trimitere poștală în adresa „Pulsar-Info. Tehnologii Electronice“ SRL în procedura simplificată a falimentului la 10 mai 2017, dar la materialele dosarului nu se află avizul de recepție corespunzător. De asemenea, la materialele dosarului nu se află vreo probă care ar confirma comunicarea către „Pulsar-Info. Tehnologii Electronice“ SRL în procedura simplificată a falimentului a deciziei integrale a instanței de apel prin alte mijloace.

Astfel, în condițiile în care nu poate fi stabilită cu precizie data la care „Pulsar-Info. Tehnologii Electronice“ SRL în procedura simplificată a falimentului a luat cunoștință de decizia integrală a instanței de apel, declararea recursului la 04 iulie 2017 se consideră a fi îndeplinită cu respectarea termenului prevăzut de art. 434 Cod de procedură civilă.

BC „FinComBank“ SA a prezentat dovada recepționării deciziei integrale a instanței de apel la 20 mai 2017 (vol. II, f.d. 76), astfel încât declararea recursului la 19 iulie 2017 se consideră a fi îndeplinită cu respectarea termenului prevăzut de art. 434 Cod de procedură civilă.

În continuare, verificând, în limitele invocate în recursuri și pe baza referințelor depuse, legalitatea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, Colegiul constată următoarele temeuri de respingere a recursurilor.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, Părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Conform art. 432 alin. (2) Cod de procedură civilă, Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Potrivit art. 432 alin. (3) Cod de procedură civilă, Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă prevede că Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Aceste dispoziții legale fundamentează ideea potrivit căreia judecarea recursului exercitat conform Secțiunii a 2-a, Cap. XXXVIII, Cod de procedură civilă, are un caracter devolutiv și privește în exclusivitate probleme de drept material și procedural, verificându-se legalitatea deciziei, nu și temeinicia ei în fapt.

Colegiul constată că la 30 ianuarie 2012 „Pulsar-Info. Tehnologii Electronice“ SRL a emis factura fiscală seria SU nr. 3502060 (vol. I, f.d. 62), obiect al căreia este documentarea livrării BC „FinComBank“ SA de către „Pulsar-Info. Tehnologii Electronice“ SRL a două bunuri imobile (o încăpere nelocativă cu suprafața de 92, 2 m², amplasată în XXXXX, nr. cadastral YYYYY; și o încăpere nelocativă cu suprafața de 172, 8 m², amplasată în ZZZZZ, nr. cadastral WWWW).

Temeiul efectuării livrării rezidă în dreptul BC „FinComBank“ SA de a prelua bunurile în contul achitării creanței, la prețul stabilit la ultima licitație, în conformitate cu art. 140 alin. (3) Cod de executare.

Creanța „Pulsar-Info. Tehnologii Electronice“ SRL față de BC „FinComBank“ SA s-a născut în baza a trei contracte de credit bancar: (1) nr. C-054 din 17 august 2006; (2) nr. C-005 din 15 ianuarie 2007; și (3) nr. C-006 din 25 ianuarie 2008.

În scopul garantării obligațiilor contractuale asumate, „Pulsar-Info. Tehnologii Electronice“ SRL a încheiat, în calitate de debitor ipotecar, cu BC „FinComBank“ SA, în calitate de creditor ipotecar, următoarele contracte de ipotecă: (1) nr. 2620 din 23 august 2006, prin care a ipotecat un bun imobil cu destinație comercială, cu suprafața de 92, 2 m², amplasat în XXXXX, nr. cadastral YYYYY (vol. I, f.d. 10-12); și (2) nr. 2795 din 04 septembrie 2006, prin care a ipotecat un bun imobil cu destinație comercială, cu suprafața de 172, 8 m², amplasat în ZZZZZ, nr. cadastral WWWW (vol. I, f.d. 7-9).

După cum recunoaște și „Pulsar-Info. Tehnologii Electronice“ SRL, aceasta

nu și-a executat integral obligațiile asumate față de BC „FinComBank“ SA prin contractele de credit bancar nr. C-054 din 17 august 2006, nr. C-005 din 15 ianuarie 2007 și nr. C-006 din 25 ianuarie 2008.

Din încheierea executorului judecătoresc Barnaciuc Gheorghe nr. 054-660/11 din 19 septembrie 2011 (vol. I, f.d. 115), care este în vigoare, rezultă că la 04 noiembrie 2010 acesta a emis o încheiere privind intentarea procedurii de executare a titlului executoriu nr. 2e-1329/10 din 25 februarie 2010, emis de Judecătoria Economică de Circumscripție, prin care s-a recunoscut dreptul BC „FinComBank“ SA de a vinde bunurile ipotecate în scopul stingerii datoriei „Pulsar-Info. Tehnologii Electronice“ SRL.

Prin raportul de evaluare f/n din 24 mai 2011, întocmit de „Gofma-Consulting“ SRL (vol. I, f.d. 14-60), valoarea bunurilor ipotecate a fost estimată la suma totală de 3 480 826 lei.

Prin scrisoarea „Gofma-Consulting“ SRL nr. 29 din 29 iunie 2012 (vol. I, f.d. 11/), agenția de evaluare a confirmat că valoarea de piață a bunurilor imobile ipotecate, care a fost reflectată în raportul de evaluare f/n din 24 mai 2011, include TVA.

Din încheierea executorului judecătoresc Barnaciuc Gheorghe nr. 054-660/11 din 19 septembrie 2011 mai rezultă că la 22 august 2011 a fost organizată o licitație pentru vânzarea bunurilor ipotecate, prețul inițial al cărora (2 784 660, 8 lei), conform art. 132 alin. (1) Cod de executare, era cu 20% mai mic decât cel stabilit în raportul de evaluare f/n din 24 mai 2011, dar licitația nu a avut loc din lipsa participanților înregistrați, după cum nu a avut loc nici licitația din 16 septembrie 2011, în cadrul căreia prețul bunurilor ipotecate a fost de 2 506 194, 72 lei, fiind redus cu 10% față de prețul inițial potrivit art. 140 alin. (2) Cod de executare.

Astfel, având în vedere că la 16 septembrie 2011 BC „FinComBank“ SA deținea o creanță în sumă de 2 508 099, 94 lei față de „Pulsar-Info. Tehnologii Electronice“ SRL, prin încheierea executorului judecătoresc Barnaciuc Gheorghe nr. 054-660/11 din 19 septembrie 2011, s-a dispus transmiterea în proprietatea BC „FinComBank“ SA a bunurilor ipotecate la prețul de 2 506 194, 72 lei.

Prin procesul-verbal f/n din 30 ianuarie 2012 (vol. I, f.d. 113), bunurile ipotecate au fost transmise în proprietatea BC „FinComBank“ SA la prețul de 2 506 194, 72 lei.

Colegiul subliniază că suma de 2 506 194, 72 lei include TVA, or aceasta reprezintă prețul redus al bunurilor ipotecate care a fost calculat, în conformitate cu art. 132 alin. (1) și 140 alin. (2) Cod de executare, pornind de la prețul stabilit prin raportul de evaluare f/n din 24 mai 2011, care include TVA.

Conform art. 93 pct. 1) Cod fiscal în redacția în vigoare la data emiterii facturii fiscale seria SU nr. 3502060, TVA este un impozit general de stat care reprezintă o formă de colectare la buget a unei părți a valorii mărfurilor livrate, serviciilor prestate care sunt supuse impozitării pe teritoriul Republicii Moldova, precum și a unei părți din valoarea mărfurilor, serviciilor impozabile importate în Republica Moldova.

Potrivit art. 94 lit. a) Cod fiscal, Subiecții impozabili sunt persoanele juridice și fizice care desfășoară activitate de întreprinzător, nerezidenții care desfășoară activitate de întreprinzător în Republica Moldova prin intermediul reprezentanței permanente conform art. 5 pct. 15), care sunt înregistrați sau trebuie să fie înregistrați în calitate de plătitori de TVA.

Colegiul notează că „Pulsar-Info. Tehnologii Electronice“ SRL, angajându-se în transmiterea bunurilor ipotocate către BC „FinComBank“ SA, adică efectuând o livrare impozabilă cu TVA și fiind, în calitate sa de persoană juridică care desfășoară activitate de întreprinzător, un subiect impozabil în sensul art. 94 lit. a) Cod fiscal, trebuia să manifeste diligența unui bun profesionist în raporturile sale translativ de proprietate și impozabile cu TVA.

Astfel, chiar dacă nici în încheierea executorului judecătoresc Barnaciuc Gheorghe nr. 054-660/11 din 19 septembrie 2011 și nici în procesul-verbal f/n din 30 ianuarie 2012 nu se menționează expres că prețul tranzacției de 2 506 194, 72 lei include TVA, „Pulsar-Info. Tehnologii Electronice“ SRL nu se putea prevala de faptul că acest preț a fost calculat pornind de la prețul stabilit prin raportul de evaluare f/n din 24 mai 2011, care include TVA.

Este cert și faptul că prețul stabilit prin raportul de evaluare f/n din 24 mai 2011 nu putea să nu includă TVA, or raportul dat a fost întocmit în vederea determinării prețului de piață al bunurilor ipotocate, care urmau a fi comercializate de către „Pulsar-Info. Tehnologii Electronice“ SRL, subiect impozabil cu TVA, iar prețul de piață nu putea fi stabilit decât în raport cu toți factorii de natură comercială și fiscală, inclusiv în lumina achitării obligatorii de către potențialul cumpărător a TVA, parte componentă a prețului de piață.

Astfel, Colegiul conchide că instanțele ierarhic inferioare corect au stabilit consecințele fiscale ale raportului de transmitere a bunurilor ipotocate, au identificat aspectele definatorii ale raportului juridic și, aplicând normele juridice care trebuiau să fie aplicate, i-au dat aprecierea corespunzătoare.

Cu referire la argumentul „Pulsar-Info. Tehnologii Electronice“ SRL în procedura simplificată a falimentului precum că instanțele ierarhic inferioare nu aveau dreptul să respingă pretenții ce se exclud reciproc, astfel încât respingerea acțiunii reconvenționale urma să ducă la admiterea acțiunii inițiale, Colegiul reține următoarele.

În conformitate cu art. 173 alin. (1) b) Cod de procedură civilă, Judecătorul primește acțiunea reconvențională dacă admiterea ei exclude, total sau parțial, admiterea acțiunii inițiale.

În speță, admiterea acțiunii reconvenționale ar exclude total admiterea acțiunii inițiale, din care motiv acțiunea reconvențională a fost primită de prima instanță.

Pretențiile din acțiunea inițială se bazează pe corectitudinea datelor conținute în factura fiscală seria SU nr. 3502060 din 30 ianuarie 2012, și anume pe datele referitoare la suma totală a livrării bunurilor ipotocate și la suma totală a TVA, care, după cum a fost explicat mai sus, sunt eronate.

În aceeași ordine de idei, Colegiul nu reține ca fiind relevant argumentul

„Pulsar-Info. Tehnologii Electronice“ SRL în procedura simplificată a falimentului precum că legalitatea emiterii facturii fiscale seria SU nr. 3502060 din 30 ianuarie 2012 a fost confirmată prin actul de control al Inspectoratului Fiscal de Stat pe raionul Ungheni f/n din 06 iunie 2012 (vol. I, f.d. 64), cât și prin decizia Curții Supreme de Justiție nr. 3ra-1276/15 din 04 noiembrie 2015 (vol. I, f.d. 122-125).

Actele menționate au fost cercetate de instanțele ierarhic inferioare după intima lor convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege, conform art. 130 alin. (1) Cod de procedură civilă.

Nu urmează a fi verificată forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența acestora și concluziile aferente fiind în afara ariei de control a instanței de recurs, cu atât mai mult cu cât Colegiul nu consideră că aprecierea probelor de către instanțele ierarhic inferioare a fost arbitrară.

Or, în condițiile în care actul de control al Inspectoratului Fiscal de Stat pe raionul Ungheni f/n din 06 iunie 2012 nu descrie cu suficientă putere de convingere procedura de confruntare a dărilor de seamă fiscale, documentelor de evidență și altei informații prezentate de „Pulsar-Info. Tehnologii Electronice“ SRL cu documentele și cu informațiile referitoare la acesta de care dispunea organul fiscal, și mai ales cu documentele și cu informațiile pertinente deținute de executorul judecătoresc Barnaciuc Gheorghe și de BC „FinComBank“ SA, instanțele ierarhic inferioare erau în drept să-și formeze propriile convingeri privind corectitudinea datelor conținute în factura fiscală seria SU nr. 3502060 din 30 ianuarie 2012.

Totodată, Colegiul reliefează că decizia Curții Supreme de Justiție nr. 3ra-1276/15 din 04 noiembrie 2015 a fost pronunțată într-o cauză civilă declanșată de BC „FinComBank“ SA, care viza inclusiv acțiunile organului fiscal la verificarea respectării legislației fiscale de către „Pulsar-Info. Tehnologii Electronice“ SRL.

După cum au constatat și instanțele ierarhic inferioare, nici decizia dată nu era în măsură să le impună o concluzie predefinită privind corectitudinea datelor conținute în factura fiscală seria SU nr. 3502060 din 30 ianuarie 2012.

Or, obiectul cauzei irevocabil soluționate în defavoarea BC „FinComBank“ SA prin decizia Curții Supreme de Justiție nr. 3ra-1276/15 din 04 noiembrie 2015 era constituit din pretențiile de anulare a răspunsului Inspectoratului Fiscal de Stat pe raionul Ungheni nr. 95-02-19/3008 din 07 iunie 2012 și de obligare a organului fiscal de a-i calcula „Pulsar-Info. Tehnologii Electronice“ SRL TVA în sumă de 417 699, 12 lei.

Pentru a ajunge la concluzia privind netemeinicia acțiunii înaintate de BC „FinComBank“ SA, instanța de recurs a constatat că anularea răspunsului Inspectoratului Fiscal de Stat pe raionul Ungheni nr. 95-02-19/3008 din 07 iunie 2012 nu poate constitui obiect al acțiunii în contenciosul administrativ, iar organul fiscal nu are atribuții de a obliga un agent economic la emiterea altei facturi fiscale decât cea prezentată organului fiscal.

Față de cele ce preced, Colegiul subliniază că respectiva cauză civilă nu a

produs concluzii judecătorești privind fondul datelor conținute în factura fiscală seria SU nr. 3502060 din 30 ianuarie 2012.

În continuare, Colegiul atestă că pretenția de bază din acțiunea reconvențională, din care derivă celelalte capete de acțiune, este solicitarea de anulare a facturii fiscale seria SU nr. 3502060 din 30 ianuarie 2012, iar înaintând acțiunea reconvențională, BC „FinComBank“ SA a cerut repunerea în termen.

Prima instanță a respins ca neîntemeiată solicitarea de repunere în termen și ca tardivă acțiunea reconvențională, iar Colegiul consideră că această soluție este legală și întemeiată.

În această privință, Colegiul reține că instanțele ierarhic inferioare nu au examinat fondul acțiunii reconvenționale, din care motiv, respingerea acțiunii reconvenționale pe baza tardivității acesteia nu putea să confere în mod automat legitimitate acțiunii inițiale, după cum eronat consideră „Pulsar-Info. Tehnologii Electronice“ SRL în procedura simplificată a falimentului.

Avizul de recepție a facturii fiscale seria SU nr. 3502060 din 30 ianuarie 2012, nr. de înregistrare al trimiterii poștale 13696 (vol. I, f.d. 63), atestă că BC „FinComBank“ SA a luat cunoștință de factura contestată la 23 martie 2012.

Nulitatea relativă, fiind instituită pentru ocrotirea unor interese individuale, urmează să cedeze în fața intereselor generale pe care le asigură instituția prescripției extinctive. Astfel, posibilitatea invocării în timp a nulității relative pe cale de acțiune civilă e limitată prin lege.

Conform art. 267 alin. (1) Cod civil, Termenul general în interiorul căruia persoana poate să-și apere, pe calea intentării unei acțiuni în instanță de judecată, dreptul încălcat este de 3 ani.

Potrivit art. 272 alin. (1) Cod civil, Termenul de prescripție extinctivă începe să curgă de la data nașterii dreptului la acțiune. Dreptul la acțiune se naște la data când persoana a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului.

BC „FinComBank“ SA a invocat nulitatea relativă a facturii fiscale seria SU nr. 3502060 din 30 ianuarie 2012, din care considerent, înaintând acțiunea reconvențională la 11 decembrie 2015, a și solicitat repunerea în termen.

În conformitate cu art. 116 alin. (1) Cod de procedură civilă, Persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță.

Conform art. 116 alin. (3) Cod de procedură civilă, La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului.

Colegiul consideră că instanțele ierarhic inferioare corect au ajuns la concluzia că înaintarea de către BC „FinComBank“ SA a acțiunii privind anularea răspunsului organului fiscal și obligarea acestuia de a-i calcula „Pulsar-Info. Tehnologii Electronice“ SRL TVA în sumă de 417 699, 12 lei nu atestă niciun indiciu referitor la imposibilitatea BC „FinComBank“ SA de a înainta o acțiune privind anularea facturii fiscale seria SU nr. 3502060 din 30 ianuarie 2012.

Or, imposibilitatea înaintării acțiunii date nu poate fi justificată prin alegerea anterioară de către BC „FinComBank“ SA a unei alte modalități de apărare a drepturilor sale, în caz contrar fiind dăunate interesele generale ale societății pe

care le asigură instituția prescripției extinctive.

Relevante în acest sens sunt prevederile art. 27 alin. (1) Cod de procedură civilă, potrivit cărora Disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecării, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare.

Colegiul reține argumentul BC „FinComBank“ SA precum că, în sensul motivării, este deficitară constatarea instanței de apel privind temeinicia respingerii acțiunii reconvenționale de către prima instanță din rațiuni de tardivitate.

Acest fapt, potrivit jurisprudenței constante a CtEDO, ar putea constitui o violare a art. 6 din CEDO (hotărârea în cauza Helle contra Finlandei din 19 decembrie 1997). CEDO nu are drept scop de a garanta drepturi teoretice sau iluzorii, ci practice și efective (hotărârea în cauza Artico contra Italiei din 13 mai 1980), drepturi care nu pot fi considerate efective dacă observațiile nu sunt cu adevărat „auzite”, adică în mod corespunzător examinate de către instanța de judecată. Cu alte cuvinte, art. 6 din CEDO implică în sarcina tribunalului obligația de a oferi o examinare efectivă a observațiilor, argumentelor și dovezilor prezentate de către părți (hotărârea în cauza van de Hurk contra Olandei din 19 aprilie 1994).

Colegiul consideră că această carență este compensată prin motivarea instanței de recurs, care oferă participanților la proces valorificarea deplină a dreptului la cunoașterea raționamentelor ce stau la baza soluționării cauzei, nefiind necesară trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

Distinct de cele relatate, nu este relevantă invocarea de către BC „FinComBank“ SA a termenului de prescripție de 6 ani, prevăzut de art. 266 alin. (1) Cod fiscal, or acesta vizează cerințele de compensare ori de restituire a sumelor plătite în plus sau a sumelor care, conform legislației fiscale, urmează a fi restituite contribuabililor, neavând tangență cu obiectul acțiunii reconvenționale.

De asemenea, BC „FinComBank“ SA consideră că este eronată constatarea instanței de apel privind încasarea în cadrul procesului de insolvență a TVA din contul Pulsar-Info. Tehnologii Electronice“ SRL în procedura simplificată a falimentului, în condițiile în care ar fi probat că anume BC „FinComBank“ SA a achitat TVA.

Colegiul relevă că, pe de o parte, această constatare nu este definitorie pentru soluționarea cauzei, iar pe de altă parte, instanța de recurs nu dispune de abilitatea de a verifica suficiența și relevanța probelor în susținerea constatării respective.

În consecință, ținând cont că soluția dată de prima instanță și de instanța de apel este legală și întemeiată, nefiind necesară noua stabilire a circumstanțelor de fapt sau reaprecierea probelor din dosar, Colegiul va respinge recursurile declarate de „Pulsar-Info. Tehnologii Electronice“ SRL în procedura simplificată a falimentului și de BC „FinComBank“ SA și va menține decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) și alin. (3) Cod de procedură civilă,

DECIDE:

Se resping recursurile declarate de „Pulsar-Info. Tehnologii Electronice“ SRL în procedura simplificată a falimentului și de BC „FinComBank“ SA.

Se menține decizia Curții de Apel Chișinău din 20 aprilie 2017 și hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, din 18 octombrie 2016 în cauza civilă în procedura contencioasă la cererea de chemare în judecată înaintată de „Pulsar-Info. Tehnologii Electronice“ SRL în procedura simplificată a falimentului împotriva BC „FinComBank“ SA, intervenient accesoriu Serviciul Fiscal de Stat, cu privire la încasarea datoriei și dobânzii de întârziere, precum și compensarea cheltuielilor de judecată; și la cererea reconvențională depusă de BC „FinComBank“ SA împotriva „Pulsar-Info. Tehnologii Electronice“ SRL în procedura simplificată a falimentului, intervenient accesoriu Serviciul Fiscal de Stat, cu privire la anularea facturii fiscale, obligarea emiterii facturii fiscale și recunoașterea dreptului de trecere în cont a TVA.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecător

Maria Ghervas

Judecători

Nicolae Craiu

Ion Druță

Mariana Pitic

Luiza Gafton